

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач ТДНЗ №27
Оксана ПАРАЩУК
„*Окс*” Вересня 2021 р.

Освітня програма
Тернопільського
дошкільного навчального
закладу №27

Схвалено педагогічною радою
ТДНЗ №27
Протокол № 1 від 02.09.2021

Тернопіль, 2021

Зміст

Вступ		3
Розділ I	Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти (набуті компетентності.....)	5
Розділ II	Умови забезпечення якості дошкільної освіти. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх напрямів, логічна послідовність їх вивчення. Корекційно-розвиткова робота.....	9
Розділ III	Форми організації освітнього процесу та застосованих у ньому педагогічних технологій	12
Розділ IV	Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.. ..	16
Розділ V	Основні показники реалізації Освітньої програми	21

Вступ

Відповідно до статті 4 Закону України «Про дошкільну освіту» Тернопільський заклад дошкільної освіти №27 комбінованого типу Тернопільської міської ради Тернопільської області спрямовує діяльність на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду.

Освітня програма Тернопільського закладу дошкільної освіти №27 комбінованого типу тернопільської міської ради Тернопільської області (далі ЗДО) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» та згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України №33 від 12.01.2021.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;
- виховання елементів природо-доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Мета і завдання освітньої програми:

- забезпечення якісної організації та здійснення освітнього процесу в ЗДО;
- створення умов, комфортних для розвитку пізнавальних і психічних процесів дітей, їхньої спрямованості на активність у соціумі;
- забезпечення реалізації можливостей і здібностей кожної дитини;
- створення в групах атмосфери гуманного та доброзичливого ставлення до всіх вихованців, що сприятиме вихованню у них товарищескості, доброзичливості, допитливості, ініціативності, формуванню самостійності і творчості;
- турбота про здоров'я, емоційне благополуччя та своєчасний всебічний розвиток кожної дитини;
- максимальне використання різноманітних видів дитячої діяльності, інтеграція задля підвищення ефективності освітнього процесу;

- творча організація (креативність) освітнього процесу;
- варіативність використання навчального матеріалу з метою розвитку творчості з урахуванням інтересів і здібностей кожної дитини;
- забезпечення шанобливого ставлення до результатів дитячої творчості;
- єдність підходів до виховання дітей в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї;
- забезпечення наступності між закладом дошкільної освіти та НУШ, що виключає розумові та фізичні перевантаження у змісті освіти дітей дошкільного віку;
- організація психолого-педагогічної підтримки дітей у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями і здібностями, розвиток здібностей і творчого потенціалу кожної дитини як суб'єкта відносин з самим собою, іншими дітьми, дорослими та світом;
- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку освіти, охорони і зміцнення здоров'я дітей;
- корекційно-розвивальна робота, що забезпечує своєчасну спеціалізовану допомогу в освоєнні змісту навчання і корекцію вад дітей в умовах закладу дошкільної освіти;
- підвищення професійної майстерності педагогів дошкільної освіти.

Організація освітнього процесу в ЗДО у 2021/2022 навчальному році буде здійснюватися відповідно до власної концепції за гуманітарним та фізкультурно-оздоровчим пріоритетними напрямками та буде спрямована на реалізацію таких завдань:

- Збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини;
- Виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти з освітніх напрямів «Дитина в соціумі», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» через інтеграцію освітнього процесу
- Створення умов для формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, підвищення кваліфікації педагогічних працівників з інформаційно-цифрової компетентності.

Педагоги ЗДО забезпечують засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту дошкільної освіти на рівні вимог Базового компонента дошкільної освіти – Державного стандарту дошкільної освіти України.

Обов'язковий мінімум передбачас:

- компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини;
- надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування у дітей узгоджувати особисті інтереси з колективними;
- формування у дітей цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду;
- забезпечення індивідуального особистісного розвитку.

Забезпечення наступності і перспективності в освітньому процесі між дошкільною і початковою освітою полягає у послідовності чинних програм розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку та освітньої програми для І класу НУШ.

Формування позитивної мотивації здобувачів освіти до освітньої діяльності здійснюється через розвиток життєвих компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

Розділ I

Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти

Освітній процес у Тернопільському закладі дошкільної освіти №27 комбінованого типу Тернопільської міської ради Тернопільської області здійснюється відповідно до програмно-методичного забезпечення та є єдиним комплексом освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Відповідно до рішення педагогічної ради ЗДО (протокол №1 «02» вересня 2021 року) освітній процес здійснюється за комплексними та програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти забезпечується через чинну Програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» Білан О.І., Максименко О.Л., Возна Л.М. та ін. (лист Міністерства освіти і науки України від 23.05.2017 року №1/11-4988).

Організація освітнього процесу у спеціальних та інклюзивних групах здійснюється за освітніми програмами для роботи з дітьми, що мають особливі освітні потреби (відповідно до нозології), рекомендовані Міністерством освіти і науки України, зокрема Програмою розвитку дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку від 3 до 7 років «Віконечко» Сак Т.В. (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.07.2018 №802), Програмою розвитку дітей з розумовою відсталістю «Формування соціальних навичок» (лист МОН України від 12.04.2013 №1/11-6940), Програмою розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату. Шевцов А.Г. (наказ МОН України від 05.12.2012 №1/11-18795) та індивідуальних програм розроблених на дітей з особливими освітніми потребами.

Освітній процес в спеціальній групі здійснюється згідно з вимогами програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля», Програмою «Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення» І.В.Кравцова, Л.Л.Стахова. Для дітей молодшого, середнього та старшого дошкільного віку (схвалено комісією із спеціальної педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІМЗО від 05.07.2019 №22.1/12-Г-577)), «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення: програмно-методичний комплекс» (Ю. В. Рібцун. – К., 2012. – 258 с.), Вавіна Л. С. Бутенко В. А. Гудим І. М. Програма розвитку дітей сліпих та зі зниженим зором від народження до 6 років (наказ МОН України від 05.12.2012 №1/11-18797)

Варіативна складова Базового компонента дошкільної освіти реалізується через інтеграцію змісту парціальних програм у різні види діяльності.

У 2021/2022 навчальному році будуть упроваджуватись такі парціальні програми для інтеграції їх змісту у різні види діяльності: «Казкова фізкультура», програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку Єфименко М.М. (Комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ПТЗО від 09.07.2019 №22.1/12-Г-627)).

Реалізація завдань національно-патріотичного виховання дошкільників здійснюється шляхом інтеграції завдань у різні види діяльності при проведенні занять з дітьми згідно з парціальною програмою «Україна - моя Батьківщина» програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку, Каплуновська О.М. (Комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (лист ІМЗО від 25.03.2016 № 2.1/12-Г-85).

Мова навчання та виховання дітей українська.

Планування та організація життєдіяльності у ЗДО здійснюється за режимними моментами з урахуванням блочно-тематичного принципу планування.

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначених освітніх програм та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності», листа Міністерства освіти і науки України 10.08.2021 №1/9-406 «Щодо окремих питань діяльності закладів дошкільної освіти у 2021/2022 навчальному році» у 2021/2022 навчальному році в ЗДО загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами становитиме:

НАВЧАЛЬНІ НАВАНТАЖЕННЯ на дитину у ТЗДО №27

	Види діяльності	I мол. гр..	II мол. гр..	Сер. гр..	Ст. гр..
Інваріантна частина					
Художньо-естетичний розвиток	Музична діяльність	2	2	2	2
	Ліплення, аплікація, малювання, конструювання	2	2	2	3
Фізичний розвиток	Фізкультурна діяльність	2	2	2	2
Пізнавальний розвиток	Довкілля природне (III тиждень – основи здоров'я)	0,5	1	1	1
Соціально-моральний розвиток	Довкілля соціальне (оси з навколишнім/ народознавство; в сер. і ст.. гр.. – основи правової культури)	0,5	1	1	1
	Сенсорно-математичні уявлення (в сер. і ст.. гр.. – елементи економічної культури)	-	1	1	1
	Сенсорні уявлення	1	-	-	-

Мовленнєвий розвиток	Мовленнєве спілкування	1	1	1	1
	Навчання грамоти	-	-	-	1
	Художня літ. + розв. мовлення	1	1	1	1
Загальна кількість занять на тиждень		10	11	11	13
Варіативна частина					
Гурткова робота				4	5
Загальна кількість занять на тиждень		10	11	15	18

1. Ще 3 заняття з фізкультури проводяться на свіжому повітрі; завдання фізичного розвитку реалізуються також під час проведення рухливих ігор, пішохідних переходів.

2. Завдання художньо-естетичного розвитку також реалізуються під час театралізованої діяльності, роботи з дитячою книгою.

3. Завдання мовленнєвого розвитку реалізуються під час групових занять, а також інтегруються в усі види діяльності дітей дошкільного віку.

4. Завдання пізнавального розвитку (логіко-математична складова) реалізуються як під час окремих групових занять, так і в усіх видах діяльності. Також інтегруються у групові заняття: завдання художньо-естетичного розвитку (аплікація, ліплення, малювання), формування навичок конструювання. Для дітей 3-го року життя завдання сенсорного розвитку інтегруються у всі види діяльності. Екологічна складова пізнавального розвитку реалізується під час групових занять та інтегрується у різні види діяльності.

5. Завдання соціально-морального розвитку інтегруються в різні види діяльності: ігрову, трудову, спілкування та інші.

6. Завдання емоційно-ціннісного розвитку інтегруються в різні види організованої та самостійної діяльності дітей.

7. Завдання креативного розвитку інтегруються у всі види діяльності дітей дошкільного віку: театралізовану, конструювання, самостійну, ігрову тощо.

Складений розклад не перевищує гранично допустиме навчальне навантаження на дитину, що встановлено Міністерством освіти і науки України від 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності»

В ЗДО працюють групи компенсуючого типу для дітей з порушеннями зору та спеціальна різновікова група. Головним завданням роботи груп є оздоровлення та повноцінний розвиток дітей дошкільного віку.

У закладі створено середовище адаптоване до потреб дітей з особливими освітніми потребами. Наповнюваність інклюзивних груп становить 15 осіб, з них 1-3 дитини з особливими освітніми потребами (ООП), у тому числі з інвалідністю, за рекомендаціями інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ). Перебувати в інклюзивній групі діти з ООП можуть у віці до 7(8) років. Освітній процес з цією категорією дітей відбувається за індивідуальною програмою розвитку (ІПР) та адаптується до можливостей дитини (за необхідністю).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікуваними результатами освітнього процесу є набуття компетентностей, що визначені за усіма освітніми напрямками Базового компонента та комплексними і парціальними програмами, за якими здійснюється освітній процес.

Набуття різних видів компетентностей дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій – провідній для дітей дошкільного віку); руховій; природничій; предметній; образотворчій; музичній; театральній; літературній; сенсорно-пізнавальній; мовленнєвій; трудовій і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. На кінець навчального року формується модель випускника кожної групи.

Рівень сформованості компетентностей різних вікових груп з'ясовується у процесі здійснення моніторингу рівня засвоєння програмового матеріалу дітьми раннього та дошкільного віку, отримання антропометричних даних та встановлення рівня нервово-психічного розвитку дітей раннього віку в процесі спостереження за життєдіяльністю дітей.

Інструментарієм здійснення моніторингу є: карти спостереження, кваліметричні моделі, що використовуються в межах регіональних моніторингових дослідженнях та кваліметрична модель Єльнікової Г.В. (лист МОНУ від 06.11.2015 № 1/9-535 «Щодо визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку за допомогою кваліметричної моделі»), методичний посібник для педагогів дошкільних навчальних закладів «Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти» Т.В.Киричук, О.М.Кулик, Н.М.Шаповал (Тернопіль, Мандрівець, 2017). За результатами здійснення моніторингових процедур педагоги планують корекційну діяльність з дітьми раннього та дошкільного віку, а також індивідуальну роботу.

ЗДО здійснює планування методичної роботи також з урахуванням цих результатів.

Розділ II

Умови забезпечення якості дошкільної освіти. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх напрямів, логічна послідовність їх вивчення.

Корекційно-розвиткова робота.

Зміст освітнього процесу в ЗДО спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх напрямів Базового компонента:

Освітній напрям	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	<p><i>Передбачає:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоствавлення, самооцінка.
Дитина в соціумі	<p><i>Передбачає:</i></p> <p>формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає вміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.</p>
Дитина в природному довкіллі	<p><i>Передбачає:</i></p> <p>природничу освіченість через наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування.</p> <p>Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-</p>

	ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля.
Мовлення дитини	<i>Передбачає:</i> засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомішим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.
Дитина в світі мистецтва	<i>Передбачає:</i> формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.
Гра дитини	<i>Передбачає:</i> розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.
Дитина в	<i>Передбачає:</i>

сенсорно-пізнавальному просторі	сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.
---------------------------------	--

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, педагогічні працівники забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітніх програмах, зазначених у розділі I.

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти у ЗДО визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою. *Інваріантна складова змісту* дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за вище названими освітніми напрямками. У закладі забезпечується неперервність змісту освітніх напрямів, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якого з освітніх напрямів порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх напрямів, що включені до інваріантної складової, дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей раннього та дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх напрямів Базового компоненту забезпечується та відображається у блочно-тематичному плануванні освітнього процесу.

Профільне спрямування вікових груп :

- I молодша група – сенсорного спрямування;
- II молодша група – предметно-ігрового та природничого спрямування.
- середня група – логіко-математичного та економічного спрямування
- старша група – правове виховання.

З метою підвищення якості освітнього процесу в ЗДО використовуються інноваційні педагогічні технології, а саме:

1. Педагогіка М.Монтессорі ("Будинок вільної дитини"). Автор – М. Монтессорі
2. Методика навчання дітей раннього віку Глена Домана. Автор – Г. Доман.
3. Розвиток пізнавальних здібностей дітей засобами кругів Лулія. Автор – Р. Лулій

4. Методика розвитку творчих здібностей на заняттях з малювання. Автор – Л. Шульга
5. Технологія застосування коректурних таблиць. Автор – Н. Гавриш
6. Технологія ефективного засвоєння інформації «Мнемотехніка».
7. Технологія «Лепбук».
8. Технологія «Сторітелінг».
9. Методика використання схем-моделей у лексично - граматичній роботі К. Крутій.
10. Технологія розвитку логічного мислення (Блоки Дьенеша, палички Кюізенера).
11. Казкова фізкультура М.М. Єфіменка.
12. Інноваційна технологія «Художнє слово і дитяче мовлення» (авт. Н. Гавриш).
13. Інноваційні здоров'язберезувальні технології.

Корекційно-розвиткова робота

Педагоги спеціальної та груп компенсую чого типу для дітей з вадами зору працюють над створенням єдиної динамічної системи навчання та виховання. В інклюзивній групі формують соціальну впевненість дітей з ОПП в колективі, забезпечують цілеспрямований процес спільної діяльності педагогів і батьків для підтримки оптимальних партнерських взаємозв'язків. Саме питання багатогранного розвитку дошкільняти з особливими освітніми потребами є актуальним і основним.

Тісна взаємодія з батьками сприяє координованій роботі усіх спеціалістів у психологічній та соціальній підтримці батьків та дітей з ООП.

Педагоги закладу створюють сучасне розвивальне середовище в кожній віковій групі та закладі загалом.

Розділ III

Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма ЗДО визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

Термін навчання. Навчальний рік у Тернопільському закладі дошкільної освіти №27 комбінованого типу Тернопільської міської ради Тернопільської області починається 1 вересня і закінчується 31 травня, оздоровчий період (під час якого освітня робота здійснюється відповідно до інструктивно-методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України) – з 1 червня по 31 серпня.

Упродовж навчального року для дошкільників будуть проводитись канікули, під час яких заняття на вивчення нового матеріалу з вихованцями не проводяться, крім фізкультурно-оздоровчої та художньо-продуктивної діяльності. Проводяться тематичні дні на закріплення вивченого, розважальні, ситуативно-ігрові заходи тощо.

Режим роботи закладу

Дошкільний навчальний заклад працює в режимі п'ятиденного навчального тижня.

Режим роботи дошкільного навчального закладу:

10 год. 30 хв.

з 8.00. до 18.30.

Освітній процес в ЗДО організовано у відповідності з річним планом на навчальний рік та планом роботи на літній оздоровчий період, календарним навчальним графіком:

Навчальний рік у ЗДО:

розпочинається 1 вересня, закінчується 31 травня.

Літній оздоровчий період:

розпочинається 1 червня, закінчується 31 серпня

Тривалість навчального року

I півріччя 01.09. – 31.12.

II півріччя 08.01. – 31.05.

Графік канікул

Осінні канікули – 5 дні

Зимові новорічні канікули – 10 днів

Весняні канікули – 5 днів

Літній оздоровчий період – 90 днів

Вересень – адаптаційний період (ранній та молодший дошкільний вік)

Проведення моніторингових досліджень

01.09. – 20.09.

10.05. – 31.05.

Тривалість занять

I молодша група – 1-2 заняття до 10 хвилин

II молодша група – 1-2 заняття до 15 хвилин

Середня група – 2-3 заняття 20 хвилин

Старша група – 2-3 заняття 25 хвилин

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) педагогами закладу будуть проводитися різні форми організації освітнього процесу, у тому числі заняття різних типів. Для якісної організації освітнього процесу проводяться такі заняття (за типами):

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- групові (10-12 дітей);
- індивідуально-групові (4-6 дітей);
- індивідуальні (1-4 дитини).

За дидактичними цілями у всіх вікових групах організовуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття.

За специфікою поєднання змісту та форм роботи в межах заняття проводяться такі заняття:

- інтегровані;
- комплексні.

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Освітня діяльність у групах планується як у I-й, так і у II-й половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня можуть плануватися заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У ЗДО планування освітнього процесу здійснюється за режимними моментами та блочно-тематичним принципом, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Блочно-тематичне планування освітнього процесу є одним із ефективних інструментів реалізації принципу інтеграції й сприяє кращому засвоєнню знань, умінь і практичних навичок дошкільників з відповідної теми, яка пропонується для вивчення і закріплення протягом одного тижня. Інтеграція – це шлях і спосіб формування у дітей цілісної картини світу.

Тип заняття обирає та уточнює педагог (вихователь, керівник музичний, інструктор з фізичної культури, вчитель-логопед, вчитель-дефектолог, практичний психолог та ін.) самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Окрім занять, проводяться інші форми спеціально організованої освітньої діяльності:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- екскурсії;
- театралізована діяльність;
- трудова діяльність;
- тощо.

Крім спеціально організованої освітньої діяльності, передбачається самостійна діяльність дітей: ігрова, художня, фізична.

В планах роботи педагоги відображають індивідуальну роботу з дітьми.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);
- оздоровчих заходів.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться з раннього віку.

В інклюзивних групах команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (далі – Команда супроводу) (до складу команди супроводу включаються батьки) розробляє індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами (далі – дитина з ООП). Відповідно до особливостей розвитку дитини з ООП Команда супроводу розробляє індивідуальну програму розвитку, за якою з дитиною з ООП проводяться корекційно-розвиткові заняття. Команда супроводу формує та узгоджує з батьками розклад корекційно-розвиткових занять дитини з ООП. Корекційно-розвиткові заняття згідно з індивідуальною програмою розвитку, проводяться педагогами ЗДО із залученням фахівців, які мають право здійснювати освітню діяльність у сфері освіти за необхідними напрямками.

З метою реалізації варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти у ЗДО проводиться гурткова робота за інтересами дітей. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні, загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість.

Вищезазначені форми організації освітнього процесу ЗДО реалізуються в рамках:

- плану роботи ЗДО;
- режиму роботи груп та ЗДО.

За окремим планом у закладі організовується оздоровлення дітей, під час якого освітній процес організовується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- дозований біг, ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я», обливання ніг прохолодною водою;
- рухливі та спортивні ігри;
- процедури прийняття сонячних та повітряних ванн;
- екскурсії, цільові прогулянки;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- організація трудової діяльності;
- літературні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети.

З метою забезпечення єдиних вимог і наступності сімейного і суспільного виховання, надання психолого-педагогічної допомоги батькам або особам, які їх замінують, підтримки різнобічного розвитку дітей, які виховуються в умовах сім'ї, ЗДО організовано роботу консультативного центру.

Основні форми діяльності консультативного центру:

- організація лекторіїв, індивідуальних і групових консультацій для батьків або осіб, які їх замінують;
- організація заочного консультування через листування, в телефонному режимі, через організацію роботи сайту закладу дошкільної освіти.

Консультативний центр здійснює консультативну допомогу батькам або особам, які їх замінують, із питань:

- соціалізації дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- вікових, психофізіологічних особливостей дітей;
- психологічної готовності до навчання у школі;
- профілактики відхилень у фізичному, психічному і соціальному розвитку дітей дошкільного віку, які виховуються в умовах сім'ї;
- організації ігрової діяльності;
- організації харчування дітей вдома;
- створення умов для загартування і оздоровлення;
- соціального захисту дітей із різних категорій сімей.

Робота з батьками або особами, які їх замінюють і дітьми (віком від 2 до 6 років) проводиться підгрупами та індивідуально за річним планом роботи.

Організація психолого-педагогічної допомоги батькам або особам, які їх замінюють, будується на основі інтеграції діяльності спеціалістів консультативного центру ЗДО: вихователя-методиста, вихователів, практичного психолога, вчителя-логопеда, вчителя-дефектолога, медичного працівника, асистентів вихователів.

Також з метою поширення серед батьків психолого-педагогічних та фізіологічних знань про дітей раннього та дошкільного віку, доступності здобуття дошкільної освіти педагогічний колектив ЗДО здійснює соціально-педагогічний патронат сімей, діти яких за станом здоров'я та інших причин не відвідують ЗДО, але проживають на його території обслуговування.

Розділ IV

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно до статті 41 Закону України «Про освіту», Закону України «Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти, Статуту в Тернопільському закладі дошкільної освіти №27 комбінованого типу Тернопільської міської ради Тернопільської області, закладу розроблено внутрішню систему забезпечення якості освіти.

Мета створення та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти полягає у постійному та послідовному підвищенні показників якості освіти на основі отримання об'єктивних даних про освітні та управлінські процеси в закладі дошкільної освіти.

Основні завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- визначення компонентів внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти дошкільного закладу;
- розроблення документу про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу;
- вибір та обґрунтування вимог (правил), критеріїв оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- створення системи показників для оцінки освітніх та управлінських процесів у ЗДО відповідно до цілей та пріоритетів розвитку закладу, умов його діяльності та освітньої програми;
- затвердження та оприлюднення документу про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності і якості освіти;

- здійснення оцінки показників освітніх та управлінських процесів у ЗДО, їх аналіз та інтерпретація;
- визначення шляхів підвищення якості освіти та підтримки розвитку закладу на основі аналізу результатів освітніх та управлінських процесів у ЗДО;
- надання допомоги учасникам освітнього процесу, спрямованої на підвищення якості освіти.

Напрями, показники, методи збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО

Напрямами оцінювання освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО є:

- освітнє середовище закладу дошкільної освіти;
- фахова діяльність педагогічних працівників закладу дошкільної освіти;
- здобувачі дошкільної освіти. Забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку, набуття нею життєвого соціального досвіду.
- управлінські процеси закладу дошкільної освіти.

Напрямок оцінювання	Показники	Методи збору інформації	Термін проведення
Освітнє середовище	Забезпечення ЗДО (спортивного, музичного залів, груп) обладнанням відповідно до Типового переліку	Спостереження	
	Забезпечення навчально-наочними посібниками та іграшками відповідно до Типового переліку	Спостереження	
	Стан території та приміщень. Відповідність санітарно-гігієнічним вимогам	Спостереження, вивчення документації	
	Забезпечення комфортних умов навчання та праці	Спостереження, вивчення документації	
	Створення освітнього середовища, вільного від будь яких форм насильства та дискримінації	Спостереження, вивчення документації	
	Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору	Спостереження	
Освітня діяльність	Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань.	Вивчення документації	
	Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних	Опитування, вивчення документації	

	працівників		
	Система внутрішнього моніторингу	Вивчення документації	
	Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників	Спостереження , вивчення документації, опитування	
	Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти	Спостереження вивчення документації, оцінка	
	Формування та забезпечення реалізації політики академічної доброчесності	Спостереження оцінка, вивчення документації	
	Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності	Спостереження , вивчення документації	
	Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників	Вивчення документації	
	Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками працівниками закладу освіти	Опитування, вивчення документації	
	Формування позитивного іміджу закладу	Опитування, вивчення документації	
Результати освітньої діяльності	Рівень засвоєння вихованцями старших груп вимог БКДО за освітніми лініями	Спостереження	
	Самооцінка ефективності діяльності із забезпечення якості освіти	Анкетування	

Основні політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЗДО

Основними політиками забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЗДО є:

- партнерство у розвитку, навчанні та вихованні дітей, а також професійній взаємодії;
- недискримінацію, запобігання та протидію булінгу (цькуванню);
- прозорість та інформаційну відкритість діяльності ЗДО;
- сприяння безперервному професійному зростанню педагогічних працівників;
- справедливе та об'єктивне оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників;
- створення сприятливих умов для формування особистісної зрілості дитини, її базових якостей та наскрізних умінь;
- забезпечення академічної свободи педагогічних працівників.

Стратегія (політика) забезпечення якості освіти в закладі базується на таких принципах:

- відповідності Базовому компоненту дошкільної освіти;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- системності в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- демократизації в освітній діяльності;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості;
- готовності суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Основні процедури вивчення якості освітньої діяльності в ЗДО

Основними процедурами вивчення якості освітньої діяльності в ЗДО визначено:

- систему оцінювання навчальних (динаміки особистих) досягнень здобувачів дошкільної освіти;
- внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності та якості освіти;
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти.

Оцінювання якості знань здобувачів освіти закладу здійснюється відповідно до вимог Базового компоненту дошкільної освіти.

Система оцінювання обов'язкових ключових компетентностей та результатів освіти дітей раннього, дошкільного віку (дітей з ООП) відповідно до міжнародних стандартів включає:

- критерії оцінювання ключових компетентностей дітей раннього та дошкільного віку за освітніми напрямками («Особистість дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в природному довкіллі», «Гра дитини», «Дитина в соціумі», «Мовлення дитини», «Дитина у світі мистецтва»); та наскрізними умінями відповідно до ст. 22, 26 Закону України «Про дошкільну освіту», «Освітньої програми ЗДО», Програми «Українське дошкільля» що мають продовження в освітньому процесі початкової школи та впродовж життя;

- інформування батьків здобувачів дошкільної освіти про критерії, правила, процедури оцінювання освітніх досягнень дітей;

- вимірювання рівня оволодіння дітьми з ООП ключовими компетентностями (рухова і здоров'язбережувальна, особистісна, предметно-практична та технологічна, сенсорно-пізнавальна, логіко-математична та дослідницька, природничо-екологічна та навички, орієнтовані на сталий розвиток, ігрова, соціально-громадянська, мовленнєва, художньо-мовленнєва, мистецько-творча (художньо-продуктивна, музична, театралізована) та інші);

- використання вступного, поточного, тематичного, підсумкового оцінювання;

- залучення батьків здобувачів дошкільної освіти до оцінювання рівня розвиненості, освіченості та вихованості дітей;

- справедливість та об'єктивність оцінювання освітньої діяльності дітей раннього та дошкільного віку та їх особистісного розвитку.

- Для врахування думки батьків здобувачів дошкільної освіти щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні (анонімні) опитування, а також моніторинг оцінювання ступеня задоволення результатами дошкільної освіти. Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради закладу.

Із метою отримання об'єктивних даних про якість освітньої діяльності та якості освіти в закладі дошкільної освіти здійснюється внутрішній моніторинг. Результати внутрішнього моніторингу узагальнюються, аналізуються, оприлюднюються, доводяться до відома всіх учасників освітнього процесу та використовуються в педагогічній діяльності. Терміни проведення моніторингу визначаються планом роботи закладу на кожен навчальний рік. У 2021/2022 році буде проведено внутрішній моніторинг за напрямом «Здобувачі дошкільної освіти. Забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку, набуття нею життєвого соціального досвіду.»

Відстеження рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку здійснюється відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти. У якості інструментарію будуть використані картки спостереження та кваліметрична модель Єльнікової Г.В. (лист МОНУ від 06.11.2015 № 1/9-535 «Щодо визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку за допомогою кваліметричної моделі»), оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти – учасниках регіонального моніторингу за міжнародною шкалою Early Childhood Environment Rating Scale (Third Edition) – ECERS

Для забезпечення об'єктивності та достовірності даних будуть дотримуватись **принципи** академічної доброчесності, у тому числі справедливого оцінювання.

Внутрішній моніторинг якості освіти здійснюється відповідно до статті 48 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2020 №01-11/71 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах

дошкільної освіти», Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Тернопільському закладі дошкільної освіти №27 комбінованого типу Тернопільської міської ради Тернопільської області

Для проведення внутрішнього моніторингу в ЗДО розроблено відповідну програму.

Самооцінювання освітньої діяльності включає :

- оцінювання педагогічними працівниками показників якості освітньої діяльності в межах внутрішнього моніторингу;
- самооцінку адміністрацією ЗДО вимог (правил), критеріїв, показників внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- залучення всіх учасників освітнього процесу до оцінювання показників якості освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО, результати якого використовуються при проведенні самоаналізу діяльності ЗДО.

Очікувані результати щодо реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освіти

1. Підвищення якості освіти в закладі та забезпечення його сталого розвитку.
2. Надання підтримки учасникам освітнього процесу в підвищенні якості освіти.
3. Створення атмосфери довіри до закладу освіти серед педагогічних працівників, здобувачів освіти та їх батьків.

Розділ V

Основні показники реалізації Освітньої програми

Прогнозований результат Освітньої програми

Припускається що:

Для вихованців і батьків:

- кожному вихованцю будуть створені умови для повноцінного особистісного росту;
- міцний стан здоров'я дітей буде сприяти підвищенню якості їх освіти;
- забезпечення індивідуального педагогічного та психологічного супроводу для кожної дитини;
- кожна сім'я отримує консультативну допомогу у вихованні і розвитку дітей, право участі в житті закладу
- якість сформованості ключових компетенцій буде сприяти успішному навчанню дитини в школі;

Для педагогів:

- кожному педагогу буде надана можливість для підвищення професійної майстерності;
- кваліфікація педагогів дозволить забезпечити сформованість ключових компетенцій дошкільника;
- буде подальший розвиток умов для успішного освоєння педагогічних технологій;
- підтримка інноваційної діяльності.

Основні показники реалізації освітньої програми

Виконання Освітньої програми дасть змогу:

- удосконалити організацію освітнього процесу в закладі з метою забезпечення ефективної реалізації завдань державного стандарту;
- забезпечити формування у дітей дошкільного віку мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку;
- створити умови для якісного соціально-емоційного розвитку дитини старшого дошкільного віку як запоруки успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи;
- забезпечити компетентнісний підхід до освітнього процесу;
- забезпечити збереження психічного здоров'я дітей раннього та передшкільного віку;
- задовольнити освітньо-культурні потреби здобувачів освіти;
- удосконалити систему підвищення професійної майстерності педагогів, надаючи пріоритет самоосвіті;
- упровадження в освітню практику сучасних інформаційних і комунікаційних технологій;
- упровадження ефективних технологій співпраці з батьками в практиці психолого-педагогічного партнерства;
- використання сучасних освітніх технологій у роботі з дітьми.